

בהוללות ומלוי תאותם, ומן הראוי שההקבלה הזאת תבטל כל הקטרוגים ותפלתם וצעקתם של ישראל בִּרְיָה שלהם תקובל למצער עכשו: „את צעקתם שמעתי מפני נוגשיו, זאת היתה כונת הרב מאפטא וצ״ל באמרו: תחל מהיום שנה טובה.

במכלתא: והיה כי יאמרו אליכם בניכם מה העבודה הזאת לכם — בשורה רעה נתבשרו ישראל באותה שעה, שסוף — התורה עתידה להשתכח, פירוש: בזמן שהבנים שואלים כך עדיין התורה לא נשכחה, כי הלא עבודת ד' עשויה בבית האבות — אבל סוף מצב כזה (שהבנים שואלים כן) הוא שכחת התורה תי — כי הבנים השואלים מה העבודה הזאת לכם — הם לא יעשוה בבתיהם ובניהם אשר יולידו לא יראוה ובכך עתידה התורה להשתכח ח״ו, ויֵאָבֵשׁ בשורה טובה נתבשרו ישראל באותה שעה, שהן עתידין לראות בנים ובני בנים להם, שנאמר ואמרתם זבח פסח כו' הגהות הגר״א, והקושיא משולשת: א) נתבשר להם „שעתידין לראות בנים“? האם חשוכי בנים היו, הלא: „ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד“!

ב) מה בשורה היא זו, שהן עתידין לראות בנים שואלים „מה העבודה הזאת לכם“ (ירושלמי פסחים פ״י ה״ב דף ט: מה העבודה הזאת לכם — מה הטורח הזה שאתם מטריחים עלינו בכל שנה ושנה)? — ג) המלה „להם“ למה לי? הלא: שהן עתידין לראות בנים ובני בנים, וכן כתב רש״י (בא יב כו): ויקוד העם — על בשורת הגאולה וביאת הארץ ובשורת הבנים „שיהא להם“ — שתי המלות האחרונות למה לי?

והנה לצורך הסבר הענין צריך להקדים מחלוקת ר' יהודה ור״מ (במס' קדושין דף לו). בנים אתם לד' אלקיכם — (בזמן שאתם לד' אלקיכם — אתם קרוים בנים) בזמן שאתם נוהגים מנהג בנים אתם קרוים בנים ובזמן שאין אתם נוהגים מנהג בנים אין כו' דר״י, רמ״א בין כך ובין כך אתם קרוים בנים שנאמר בנים סכלים המה ואומר בנים לא אמון הם ואומר ורע מרעים בנים משחיתים (ר״מ מפרש הפסוקים

השאלה ואומרים שהכת הראשונה הפסידו העולם והכת האחרונה הרויחו העולם והענין בהפך, כמו שספרנו והם שמים חושך לאור ואור לחושך ואוי למאבדים את האמת.

שיטת הכת האחרונה היא שהחומריות היא העיקר, ושיטת הכת הראשונה שהיא שיטת היהדות, שיטת התורה, שהרוחניות היא העיקר והעבודה היא להרכיב את הרוחניות על הגשמיות להביא את הרוחניות לידי נצחון על הגשמיות, אמת השיטה הזאת כבר הכיר אברהם אבינו ומסר נפשו עליה (בן שלש שנים הכיר את בוראו) (יומא כ״ח נדרים ל״ב) והלך בה בשבילה יצא משה רבינו ממדין למצרים לגאול את ישראל ולסגל אותה להם במעמד הר סיני ובנצחונה של השיטה הזאת, בנצחון הרוחניות על הגשמיות יגלה מלך המשיח בביא וזה מרומז באגדה המובאת ברש״י פרשת שמות (ד' כ') וירכיבם על החמור (הוא החמור שחבש אברהם אבינו לעקידת יצחק והוא שעתיד מלך המשיח להגלות עליו), חמור — חומריות, להגלות עליו — הוא סמל הרוחניות, יהיה רוכב על החמור על החומריות.

הבאתי מאמר הרמב״ם בכונה כי היום בלילה כ' טבת ההלולא שלו.

פרשת שמות כ״ה טבת תשי״ג

הרב מאפטא וצ״ל היה אומר בִּרְיָה לאוה״ע יתן ד' שמהיום תחל שנה טובה לישראל, ההסבר לזה בִּרְיָה של ישראל — הם צועקים לד': חדש עלינו שנה טובה, אך לא תמיד הצעקה מקובלת — בגלל רבוי הקטרוגים, מהאומה הישראלית נדרש יותר מאשר נדרש משאר האומות, בני בכורי ישראל, — אמר ד' ומהבכור דורשים „יתר שאת“ (עליה מתמדת בסולם המוסר והקדושה) ויתר עז (והי עז כנמר לעשות רצון אביך שבשמים) — ואין הדרישה הזאת מתמלאת באופן מספיק, אך בבא רִיָּה של אוה״ע — וההבדל שביניהם מתבלט: ישראל כליל רִיָּה שלו משמיעים ביראה יחד בקול: לד' הארץ ומלואה! ואוה״ע מבלים ליל רִיָּה שלחם